

MEESTER

door E. PALMA

NIJKERK G.F. CALLENBACH

„Kees — jij bent immers Kees Voorschoten —” blz. 12

MEESTER

DOOR

E. PALMA

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I.

Als „de jongens van den Buitendijk” uit school kwamen, gebeurde dat nooit heel rustig of bedaard. Zoodra ze bij het hek van de speelplaats uit de rij mochten, maakten ze allerlei wilde sprongen, zaten elkaar na, bonkten elkaar op den schouder,

in 't heerlijk gevoel met armen en beenen te kunnen doen wat je wou.

Maar den 29sten April, toen er verhooging was geweest en ze alle vijf bevorderd waren tot de zesde, de hoogste klas.... ja, toen raakten ze heelemaal door 't dolle heen.

Een paar meisjes wat schrikachtig van natuur en een troepje kleintjes stoven op zij, toen de wilde bende kwam aanzetten.

Ze liepen altijd met z'n vijven van en naar school,

ze woonden vlak bij elkaar, een eindje buiten de kleine stad, tusschen de weilanden, en daarom noemde iedereen hen „de jongens van den Buitendijk”.

Kees Voorschoten was hun aanvoerder. Hij stak een half hoofd boven de anderen uit en had een stem als een bazuin. Toch was hij niet de oudste van den troep.

Thuis wel. Daar had hij het commandeeren geleerd: zijn twee zusjes waren bang voor hem en Moeder gaf haar eenigen jongen zooveel toe als zij kon. Zoo was hij thuis iedereen de baas, behalve Vader.

Maar zijn vrienden van de club hielden te veel van hem om bang voor hem te zijn. Ze bewonderden zijn sterke vuisten en armspieren, zijn breede schouders en geweldig stemorgaan. Dat alles was de trots van hun troep en de schrik van het rustige stadje.

„Allemaal over! Laten ze nou eens zeggen dat wij niet oppassen op school!” galmde Kees.

Zijn vrienden grinnikten.

„Nou — als je andere cijfers zoo waren als je gedrag, dan zat je niet no 1,” snibde Dirk van den postdirecteur, een klein, mager ventje.

Hij hoorde niet bij hun club, liep enkel mee tot aan zijn thuis.

„Ja, jij hadt het meer verdiend dan ik, en ik geef er niet eens zoo om,” zei Kees in een ongekend goed humeur door zijn plezier over de glorie van den dag.

„M'n ouwe zal opspelen,” blufte Dirk, denkend dat hij den toon van de club aardigjes te pakken had.

„Je ouwe? wie is dat?” vroeg Kees met zijn onnoozelste gezicht.

„Nou, m'n vader immers! weet je dat niet?” liep de ander er in.

„Zeg dan m'n Vader!” trompette Kees' stem en met een zwaai van zijn lange grijparmen pakte hij Dirks pet af en gooide die over de schutting in den tuin van den dokter.

De eigenaar moest omloopen en aanbellen om hem terug te halen, nagehoond door de club van vijf.

„Zoo'n verwaand joggie, doet net of no. 2 niet mooi genoeg is!” bromde Aart Niekerk. Hij zat zelf no. 3 en gunde het Dirk maar half.

„Wat kan je nou zijn geklets schelen!” vonden de anderen. Zij hadden veel lager nummers, maar waren meer dan tevreden over het feit dat ze nu in de zesde klas zaten. Als je later op werk wou komen, vroeg elke baas of je wel „in de hoogste” gezeten had. Dan stond het zoo ongelukkig als je neen moest zeggen.

„Morgen lekker vrij! Julianadag! en dan naar de zesde! Fijn zeg!” riep Teun.

Aart liep met Evert en Joh te overleggen hoe ze Prinsesjesdag op 't allermooist konden vieren in hun buurt. Ze zouden thuis allemaal vlaggen, maar dat was niets bizonders, dat gebeurde toch wel, al staken de jongens geen vinger uit om mee te helpen. Ze liepen te smoezen over vuurwerk — „klappers zeg, en pijlen!”

„Och jô, dat is veel te duur en je heb'er net één oogenblikkie plezier van!” kamde Kees hun

grootsche plannen af; hij was vol van iets anders.

„Zeg,” — hij trok Teun op 'zij, „vind jij het zoo leuk om bij meester Van Wijk te komen?”

„Nou! ik wel: in de zesde! Jij niet?”

„Nou ja, natuurlijk! Maar zie je, ze zeggen dat hij streng is, maar daar geef ik niks om! Zoo'n klein meestertje, je moet hem zien loopen met z'n dunne beenen! ik wed dat ik hem wel aan kón!”

„O hé ja!” lachte Teun met overtuiging.

Meester Van Wijk was pas een paar weken op school, de jongens hadden nooit les van hem gehad, hem eigenlijk niet anders dan even-in-de-gang gezien. Maar de oude zesde klas vertelde verhalen...! Nou — je was niet veel waard als je er een sikkepit van geloofde.

„Ik vind, we moeten zien dat we in elk geval pret bij hem hebben, hij zal er wel gek uitzien als hij kwaad wordt! Zeg jô! met die magere neus!”

Teun grinnikte al in 't vooruitzicht. Dat zou me wat geven bij dien nieuwen meester, als Kees 't in zijn hoofd kreeg om 't hem lastig te maken!

II.

Weinig dacht Kees dat hij al den eersten den besten dag in de zesde klas met heel zijn hart van meester Van Wijk zou gaan houden.

Dat gebeurde zoo:

Toen de club van vijf den eersten Mei naar school liep, brak onderweg Kees' klomp middendoor.

„Ik ga terug, thuis een touwtje er om doen! Loopen jullie maar door, dan kom ik te laat, kan wat worden!”

„Heb je geen eindje in je zak?” vroeg Aart.

„Nou ja, dat is niet sterk genoeg.” Kees scheen het er plotseling op gezet te hebben om te laat te komen.

Maar dat lukte hem slecht.

Thuisgekomen moest hij zijn schoenen aan. Daar kon hij natuurlijk niet mee teuten, niet erg tenminste, en toen: een, twee, drie den weg naar stad op. Vader liep zelf mee naar zijn werk, en dus moest Kees wel aanstappen.

Dicht bij school zagen ze nog net de laatste kinderen naar binnen gaan.

„Vooruit, maak dat je er bij bent!” haastte Vader hem.

Tot verbazing van de andere Buitendijkers was Kees present toen meester Van Wijk de plaatsen aanwees en nieuwe boeken begon uit te delen.

Maar ze waren te vol van al dat nieuwe gewichtige om bijzonder op hem te letten.

Kees had zijn schoenen aan, merkte Teun alleen op, zonder veel belangstelling.

Om kwart over negen kwam de hoofdonderwijzer binnen met een gezicht dat niet veel prettigs voorspelde.

„Jongens, wie van jullie zijn vóór schooltijd bij juffrouw Van de Bunt in den tuin geweest?”

Langzaam, elkaar telkens aankijkend, staken twee Buitendijkers, Teun van der Hoef en Evert de Ridder, hun vinger op.

„Zoo, en waarom?”

„Om 't balletje, dat was door de haag geschopt,” legde Teun uit.

„Maar toch niet dóór 't kippengaas?” meende meneer.

„Door een gat, meester!”

Je kon hooren dat het de waarheid was.

„O zoo. Er staan een heeleboel voetstappen, midden in 't jong gezaaide grasperk, 't lijkt wel of jullie er gevóchten hebben. Hoe ben je er in gekomen?”

„Over het kippengaas geklommen en gedaan wie hem 't eerste had!” kwam Evert zijn vriend te hulp.

„Maar jongens! jullie weten niet half hoe het gras vernield is. Juffrouw Van de Bunt heeft niet veel pleziertjes, meer op haar ouden dag en ze geniet zoo van haar tuin. Ze heeft toch al last genoeg van het leven op de speelplaats, dus

als de jongens nu ook nog haar tuin binnendringen — —! Het spijt me vreeselijk dat het gebeurd is, maar omdat jullie dadelijk eerlijk bekend hebben, zal ik den eersten dag in de nieuwe klas nog geen erge straf geven, komen jullie om vier uur maar eens bij me."

Ze dachten allen dat het daarmee afgelopen was. Maar meneer bleef voor de eerste bank staan en vroeg met nadruk: „En wie is er nu nog meer in dien tuin geweest, behalve Evert en Teun?"

Niemand antwoordde.

„Kom, ik verwacht dat wie het gedaan heeft, er even eerlijk voor zal uitkomen als de jongens van den Buitendijk!"

Weer stilte in de klas.

„Zie je," begon meneer nogeens, „ik kom er toch achter, want die derde jongen moet wel door iemand gezien zijn: hij is het hekje in- en uitgegaan en hij had schoenen aan, dat kan ik alles uit de voetstappen opmaken."

„Wij hebben hem niet gezien, hè Teun?" riep Evert er tusschen door.

„Nee, dat geloof ik best, hij heeft een tak van de ribes afgetrokken en bij het hekje weer weggegooid."

Opeens scheen meneer iets in te vallen. *Kees*

„Waar kwam jij vanmorgen vandaan, Voor-
~~schoten?~~" vroeg hij.

Kees keek verwonderd op, hij had het nieuwe leesboek eens doorgebladerd en was begonnen te lezen halverwegen een lesje dat hem aardig leek, hij zat er nu heelemaal met zijn gedachten in.

„Ja — ben jij soms in den tuin van Juffrouw Van de Bunt geweest? Zooeven?” zei meneer nu op den man af.

„Ik? nee meester!”

Meneer keek naar zijn voeten: Kees had schoenen aan dien dag, het leek niet pluis. De andere jongens van de club schrokken. 't Kòn wel dat Kees er in geweest was, hij had zin om wat uit te halen dien morgen, en — daarom was hij zeker nog gewoon op tijd gekomen, dat 't niet dadelijk ontdekt zou worden. Misschien had hij wel een grap voorgehad met die ribestak, gemerkt dat het niet lukken zou en het ding weggegooid. Alleen — 't was niets voor Kees om er om te liegen. Ze waren erg nieuwsgierig hoe 't zou afloopen met hem.

„Waar kwam je dan vandaan hollen om negen uur, precies op 't nippertje?”

„Van thuis,” zei Kees bedaard.

„En je vrienden waren al vroeg op de speelplaats?”

„Ja.” Kees scheen 't niet noodig te vinden het vreemde van 't geval uit te leggen, en hij vergat meteen „met twee woorden te praten”.

„Dat is toch wel heel ongewoon! Ik hoop dat je de waarheid spreekt, jongen.”

Kees kneep zijn lippen op elkaar, koppig besloten om te zwijgen.

„Ben je *niet* in dien tuin geweest?” drong meneer aan.

Opeens vloog de jongen overeind, naast de bank, in een van zijn driftbuien waar ze thuis bang voor waren.

„'t Zal je gebeuren!” schreeuwde hij en sloeg

met z'n vuist op de bank, „bedoel je soms dat ik lieg? zeg 't maar hoor, dan zal ik — ik — ik —” hij stampte op den grond, buiten adem van woede.

Kees „Bedaar, ~~Voor~~schoten! Denk je dat ik je op die manier eerder geloof dan —”

„'t Is geméén!” barstte Kees weer uit, „je kunt 't mijn Vader vragen, 't is valsch!” zijn stem sloeg over van kwaadheid.

„Om twaalf uur blijf je school!” gebood de hoofd-
onderwijzer en ging de klas uit. Opeens zag Kees
meester Van Wijk's oogen die hem aankeken —
zoo raar — alsof ze hem wilden helpen. Maar hij
was nog te driftig om daar lang over te denken.
Met een plof liet hij zich in de bank vallen, bonsde
zijn elbogen op den lessenaar en ging met het
hoofd in de handen zitten.

Meester verbood hem niet, maar begon met de les.

„Hij was eigenlijk midden in een verhaal over dat
nieuwe schoonschrift,” dacht Aart Niekerk, „zouden
we dat niet verder te hooren krijgen? Net of meester
nog bleeker en magerder ziet dan anders, of —
misschien lijkt het maar zoo.”

Dien heelen morgen zat Kees te mokken over
de gruwelijke onrechtvaardigheid van den „boven-
meester”. Hij zou Vader vragen of hij er af mocht,
bedacht hij, Vader wist immers zelf dat hij niets
gedaan had vóór schooltijd.

Het tweede en derde uur zat hij niet meer nijdig
in elkaar gedoken, maar hij deed toch ook niet zoo
van harte mee als anders.

Toen de bel ging om twaalf uur, kreeg hij een

oogenblik zin om er van door te gaan. Meester kon hem toch niet tegenhouden — zoo'n klein mannetje! Maar, overdacht Kees, 't leek wèl net of je bang was voor den „bovenmeester” — hij bang! — dat zou hij ze wel eens anders vertoonen!

Met een donker gezicht bleef hij alleen in het lokaal toen de anderen naar buiten drongen. Na een poosje hoorde hij de deur van de klas openen dichtgaan, maar hij bleef stil voor zich uitkijken.

„Kees — jij bent immers Kees Voorschoten —” Meester Van Wijk stond achter hem, lei een hand op zijn schouder.

„Ja,” knikte hij.

„Had je het werkelijk niet gedaan in den tuin hiernaast?”

Kees herinnerde zich opeens hoe meester hem het eerste uur had aangezien, die stem en die oogen hoorden bij elkaar.

„Nee meester, echt niet,” zei hij zacht.

„Dat dacht ik al, ik ben er blij om.”

Kees lachte, 't was tòch een aardig meestertje.

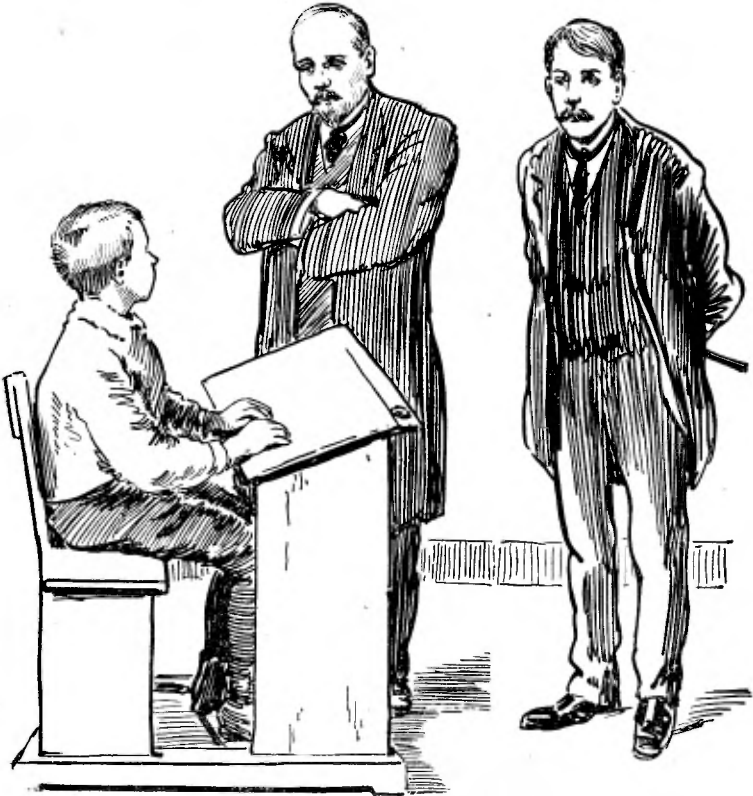
„Maar jongen, waarom werd je dan zoo woedend en viel je zoo onhebbelijk uit tegen meneer? Het leek heusch net of je schuld hadt.”

„Nou ja, — als hij zegt dat ik lieg” Kees begon zich weer op te winden.

„Ja, dat is geen prettig gevoel, maar nu straks kun je het meneer beter uitleggen dan in de volle klas, hè? En je moet denken: meneer heeft reden om boos te zijn over dat geschreeuw van jou daarnet.”

„Nou ja —” stribbelde Kees nog tegen.

Meester liep de klas uit. Maar zijn hoed lag nog op de kast, hij scheen dus niet naar huis te gaan — wat zou hij uitvoeren in de gang? Kwam de

„bovenmeester” nu maar, anders werd het zoo laat Kees ging half overeind in de bank staan om door het glazen bovenpaneel van de deur in

de gang te zien. Met een kleur als vuur zakte hij weer op zijn plaats terug. Daar stond meester met den „bovenmeester” te praten! Nou zou je het hebben!

Na een paar minuten kwamen ze samen binnen; meester wou eerst buiten de deur blijven, merkte Kees, maar de „bovenmeester” zei: „Ja zeker, kom ~~u~~ mee.”

Kees „~~Verschooten~~. meneer Van Wijk zegt dat je niet in den tuin bent geweest, hij weet het zeker. Maar dan moet je me toch eens vertellen, waar je vanmorgen zoo laat vandaan kwam.”

Kees deed het verhaal van de klomp met een nog wat verongelijkt gezicht.

„Had me dat nu dadelijk gezegd, dan was de zaak in orde geweest. Ik ben blij dat je niet gelogen hebt, dat ben ik trouwens niet van je gewend. Maar dat neemt niet weg dat je gedrag vanmorgen heel ongepast was. Ik hoop dat het je spijt?”

„Ja meester!” zei Kees met 'n flinke stem. Hij voelde zich in eere hersteld en zat kaarsrecht in de bank.

„Ga dan maar naar huis voor deze keer.”

„Alstublieft!”

Hij sprong dadelijk de bank uit, zei zijn onderwijzers haastig goedendag en stormde naar de deur.

Maar in de gang scheen hij opeens vergeten dat hij gauw naar huis moest, hij scharrelde er rond alsof hij zijn pet niet vinden kon en die hing

toch op zijn eigen nummer, terwijl verder alle kapstokken al leeg waren.

De hoofdonderwijzer ging naar huis, even daarna meneer Van Wijk.

Kees sprong op hem toe, duwde onverwachts zijn hand in die van meester.

„Dag meester — eh — enne — dank u wel!” zei hij gauw.

„Hé, ben jij daar nòg? maak maar dat je thuis komt. 't Is goed, jongen!” knikte meester hem toe. En weer moest Kees denken dat hij nooit zulke oogen gezien had — zoo . . . ja dat wist hij juist niet precies — zoo *goed* vond hij eindelijk.

Dien middag vóór tweeën was de club van vijf weer voltallig.

Joh van de Brink haalde een blikken doosje uit zijn zak. Je kon het deksel bijzonder diep indrukken, het gaf een knallend geluid, alsof er iets kapot sprong.

„Zal die lekker schrikken!” verkneuterde Joh zich.

„Wie?” vroeg Kees, die er eerst niet de minste notitie van genomen had.

„De kleine meester, natuurlijk.”

„Je heb 't hart niet!” viel Kees uit, „hij is meer waard dan de heele school samen! En zoo erg klein is hij niet eens, toch nog een heel stukje langer dan ik.”

„O ja, ik geloof dat hij best aardig is,” vond Aart, die altijd blij was als je „opschoot” en er veel te leeren viel.

De andere drie keken op hun neus. Die Kees

tapte ook opeens uit een heel ander vaatje! Maar — als hij en Aart niet meededen was er niks aan om wat uit te halen.

Joh stopte het doosje weer in zijn zak en gaf het op de speelplaats aan den belhamel uit de vierde. Die wist er wèl raad mee!

Hij moest tenminste dienzelfden middag over 't half uur schoolblijven.

III.

Evert en Teun kwamen er nogal goed af. Ze moesten naar Juffrouw Van de Bunt om excuus te vragen en verder kregen ze geen straf.

Dat bezoekje viel mee, al voelden ze zich erg beschaamd toen ze er vandaan kwamen.

Juffrouw Van de Bunt was een klein dik menschje, stijf van de rheumatiek. Ze had de jongens heelemaal niet bebromd toen ze haar serretje binnenkwamen en na elkaar hun verontschuldigungen af-rabbelden: „Juffrouw, het spijt me dat ik in uw tuin ben gesprongen!”

„Zoo! Ja, jullie hebben ook zulke vlugge beenen, als ik jullie hoor spelen zou ik nog wat graag mee willen doen. — Als je maar een beetje meelij met mijn jonge gras hebt!”

„Ja juffrouw, o ja juffrouw!” beloofden ze uit één mond.

Ze hadden nooit zoo goed begrepen wat 'n voorrecht het is om sterk en gezond te zijn en te kunnen loopen waar je wilt.

Buiten wachtten de andere drie hen op.
„Hoe was 't? 'n Raar mensch, hè? Hoe ziet ze er, eigenlijk uit?”

„Och — 'k weet niet — niks raar, hoor!” vonden Teun en Evert, en meer was er niet uit hen te krijgen.

Toen wilden ze van Kees hooren wat de „bovenmeester” om twaalf uur tegen hem gezegd had, maar Kees was op dat punt ook niet heel mededeelzaam. Alleen herhaalde hij wel drie keer, dat meester Van Wijk een „bar aardige” man was.

„Zeg Kees, ik dacht heusch even dat jij die jongen op schoenen was, vanmorgen,” begon Teun.

„Zoo? Dat was verstandig van je!” smaalde Kees.

„Nou maar, waarom zei je het dan niet aan de bovenmeester, toen die 't vroeg?”

„Nou wou ik toch dat je met dat gezanik op-hieldt! Als je nog wist wie 't wèl gedaan had — Ik denk iemand, maar 'k zeg het niet.”

„Ik ook! ik ook!” joelde de heele troep door elkaar.

„Iemand met *altijd* schoenen aan . . . och zoo'n nette jongeheer die uit bloemen kapen gaat!” Joh deed de stem van Dirk na.

Ja, ja, ja! Dien verdachten ze er allemaal van.

Den volgenden dag scheen de „bovenmeester” het zeker te weten, want hij riep Dirk bij zich, zoo gauw hij hem op de speelplaats zag, en om negen uur kwam de jongeheer de klas binnen met hangend hoofd en behuilde oogen.

Kees, die hem niet uit kon staan en door zijn klassennummer naast hem zat, boog zich diep over zijn werk, maakte zachte snikgeluidjes en veegde met zijn zakdoek over zijn ondeugend glinsterende oogen.

Meester merkte het dadelijk.

„Wat gij niet wilt dat u geschiedt . . . och hoe is het ook weer verder —” hij keek aldoor naar den muur achterin de klas alsof het daar te lezen stond.

„Doe dat ook aan een ander niet!” lachte Kees om meesters leuke gezicht.

„Wat weet *jij* dat goed!” merkte die droogjes op.

„Ja maar,” verdedigde Kees zich (hij trok zich de opmerking heel persoonlijk aan, al had meester geen namen genoemd) „ik zit ook niet te huilen op school, nooit!”

„Ach zoo —” Meester deed of hij 't al te kranig vond om te gelooven.

„Nee, heusch waar!” riepen de jongens van de club; ze waren dadelijk klaar het voor hun haantjede-voorste op te nemen.

„O heden, ik vraag nooit weer hoe een versje verder is, als het zóó'n lawaai moet geven — is me dat een zesde klas!”

Teun, die maar niet hebben kon dat meester te klein zou denken van Kees' branie, stak netjes een vinger op.

„Wat is er?”

„Mag 'k nog even vertellen — eens, toen kreeg hij een pak slaag van de smid, nou en die raakte! en toen lachte die nog toen die wegliep!”

„Die — die — die — hou je mond toch!” riep Kees, niets gesteld op zoo'n soort loftuiting.

Meester lachte, maar ze merkten wel dat hij het geducht meende toen hij zei: „Nu stil! Allemaal.”

Niemand praatte meer, ieder voor zich bang om die gezellige, leuke stemming in de klas te bederven. Alleen nu en dan klonk een nijldige snik van Dirk.

„Nou, wat heb ik je gezegd? is die nou niet aardig?” triompheerde Kees na schooltijd.

En de heele club stemde het toe, niet alleen omdat Kees het zei, maar omdat ze het zelf zoo vonden.

IV.

„Kees, laat dat kind nou met vree, wat heb je er aan om haar bang te maken?”

Kees stond in de keuken met zijn lange armen te scharmaaien en zijn uitgespreide vingers klauwden als om een prooi te grijpen. Ondertusschen keek hij met grimmige oogen aldoor naar hetzelfde plekje: Leentje's poppenwieg.

Zijn kleine zusje was er vóór gaan zitten, ze hield de gordijntjes stijf dicht, want haar poppekinderen waren ziek en sliepen net.

„Ik ben een menscheneter!” brulde Kees alsof hij Moeder niet gehoord had.

„Nee hoor — o!” piepte Leentje angstig.

Gelukkig kwam Vader al gauw thuis en gingen ze eten. Kees liet zich geen tweemaal noodigen om aan tafel te komen. Hij tilde Leentje op haar hoogen stoel om te toonen dat hij het zoo kwaad

niet met haar meende. Maar het volgend oogenblik gaf hij Dien, zijn oudste zus, een stomp, omdat ze te dicht op hem kwam zitten. Dien was niet zoo zacht als Leentje. Ze porde Kees flink terug en

keek meteen naar Vader en Moeder om hulp.

Het zou zeker op een vechtpartij zijn uitgelopen, zooals maar al te vaak gebeurde, als Kees niet zoo'n honger had gehad. Nu deed hij maar of hij

er niets van merkte, om gauw te kunnen beginnen.

Na den eten moest Vader dadelijk weer weg.

„Kees, ga je even met de krui naar mevrouw Hoevers? Ze had zooveel goed van de week, het kon niet op een gewoon bakje,” zei Moeder. „Het is immers Woensdag vandaag?” vroeg ze, toen ze zijn verwonderd gezicht zag.

„Dat is ook wat moois! We zouden naar de boerderij van Teun zijn oom, ze komen me zóó halen — nee hoor!”

„Ja maar, Kees —” probeerde Moeder nog.

„Morgen vroeg zal ik er wel naar toe gaan, maar nou niet. Ik doe 't gewoon niet!”

Meteen liep hij de deur uit en sloeg die dicht dat het heele huisje er van trilde.

Moeder zuchtte. Wat bezielde dien jongen toch? Er was geen huis met hem te houden, het werd al erger — zoo lastig voor de zusjes en zoo brutaal tegen haarzelf! Wat moest dat geven, later, als hij nog grooter werd en van school kwam —! Zij was altijd trotsch geweest op haar jongen, haar Kees: de gezondste en sterkste van al zijn kameraden en — op school de knapste. Maar den laatsten tijd was hij zóó veranderd, ze voelde dat ze niet meer tegen hem op kon, dat hij haar de baas werd. Waar moest dat heen Moeder wist niet hoe heel anders Kees zich op school gedroeg. Bij meester Van Wijk deed hij zijn uiterste best, niet alleen op zijn werk, daar had hij altijd plezier in gehad, maar vooral om bedaard te zitten in de les en geen streken vóór en na schooltijd uit te halen.

Als meester hem maar een knipoogje gaf of met plechtig gebaar een tien onder zijn werk zette en hem daarna met het schrift om de ooren sloeg, dan was Kees dol gelukkig. Hij vereerde meester als een held en elken dag werd zijn bewondering grooter.

Leuk vertellen dat hij kon! Niet alleen verhalen, ook als hij iets uitlegde of enkel een vraag deed — *alles* ging op een smakelijke, pittige manier.

Het boeide Kees, hij genoot er van.

Je merkte zoo, dat er wat achter zat, als meester iets zei met 'n gezicht van: wist-je-dat-wel? Het was net of je van die opmerkingen, die er zoo gewoontjes uitkwamen, meer leerde dan vroeger van alle lessen samen, vond Kees. Elken ochtend of middag had hij minstens één uur om zich extra op te verheugen.

's Morgens kon hij wakker worden met een gevoel of er iemand jarig was. Dan lag hij soms even te bedenken wát er ook weer voor heerlijk zou gebeuren . . .

„O ja, meester!”

Dat was en bleef een genot, het maakte hem elken dag opnieuw blij.

Ondertusschen hadden ze er thuis minder plezier van. Het is vreemd, maar — toch heusch waar, dat je allemaal mooie en blij gedachten kunt hebben en meteen heel onaardig en vervelend zijn voor de menschen om je heen; je kunt vol bewondering wezen voor een goed man en tegelijk je moeder en zusjes afsnauwen als ze je iets vragen waar je geen zin in hebt.

Zoo ging het met Kees.

Op school zat hij urenlang zijn best te doen — op straat, maar vooral thuis luchtte hij al zijn ingehouden kattekwaad. Zoo beleefd als hij voor meester was, zoo onhebbelijk en plagerig werd hij buiten school.

Dien middag genoot hij volop met zijn vrienden bij Teuns oom. Het is jammer om te zeggen, maar de gedachte aan zijn booze bui bij Moeder verhinderde hem volstrekt niet om flink plezier te maken. Hij was de heele zaak totaal vergeten toen hij 's avonds naar huis kwam met de andere jongens van den Buitendijk.

De zusjes waren al naar bed. Vader en Moeder zaten samen aan tafel.

„O, we hebben zoo'n schik gehad, slootje gesprongen, over een heele breede, weet u wel, Vader, vlak bij de tocht? Evert is er nog in blijven steken met z'n eene been. Lekker zag hij er uit! Zoo'n vieze papboel daar onder in.”

Vader lachte en vroeg naar het vee van den boer, dien hij wel kende.

Moeder zei niets in 't eerst.

Maar toen Kees zijn boterhammen ging eten en dus niet veel meer te beweren had, kwam zij voor den dag met haar nieuwtje:

„Meester Van Wijk is hier geweest.”

„Hier bij ons?” vroeg Kees en ging met een ruk rechtop zitten.

„Ja, bij alle jongens uit de buurt, hij wou de kinderen van zijn klas eens thuis opzoeken, vooral om de ouders eens te spreken.”

„O.”

Kees hapte weer door.

„En hij vroeg hoe je thuis oppaste.”

„En?” Angstig keek hij Moeder aan.

„Ja ik zei, wat trouwens de waarheid is, dat jouw manier van doen de laatste tijd heel wat te wenschen laat, dat het soms bar is zoo woedend driftig als jij je maakt.”

Kees werd vuurrood, één oogeblik zat hij als versuft.

„Nee — néé —” schreeuwde hij toen en smiet zijn brood op tafel, „Moeder, dat hebtu toch niet gezegd? je praat maar zoo om me te plagen, hè?”

Hij keek Vader aan.

„Ik weet het niet, ik was er niet bij,” zei die.

„Ja natuurlijk wel. Wat wou je dan — dat ik vertelde dat je me zoo goed en aardig hielp met alles —? Dat lijkt er nogal naar! Op school doe je wel je best, zei meester, nou dus dan hoef je thuis ook niet zóó te zijn. Vanmiddag nog, met dat waschgoed van mevrouw Hoevers. Ik had er op moeten stáán dat je het deedt, zei meester! Maar ik geef het iemand te doen om tegenwoordig wat van jou gedaan te krijgen als je niet wilt. En dan zoo onaardig voor je zusjes — nee je bent erg veranderd de laatste tijd. En toen meester er naar vroeg kon ik er niet om jokken.”

Kees wou nog vragen: „en wat zei die?” maar de woorden konden hem de keel niet uit.

Opeens vloog hij overeind, wrong zich achter Vaders stoel om, rukte de deur naar het por-

taaltje open en stormde de trap op in dolle haast.

„St! de meisjes!” riep Moeder nog.

Maar dat hoorde Kees niet en aan zijn zusjes dacht hij allerminst.

Op zijn kamertje liep hij stampend heen en weer, van het bed naar het zolderraam, drie stappen — en dan weer terug. Zóó woedend was hij nog nooit geweest, hij had zijn Moeder wel kunnen Met een schok hield hij stil, bang voor zijn eigen, vreeselijke gedachte. Gelukkig maar dat hij niet beneden was gebleven! Woest trok hij de knopen van zijn sporthemd los, rukte het over zijn hoofd. ineens met 'n zwaai op den stoel voor zijn bed. Toen kleedde hij zich verder uit, langzamer, moedeloos.

Dat heerlijke, mooie van de laatste weken was nu voorgoed uit, bedorven. Meester wist leelijke dingen van hem en zou hem nooit meer zoo vroolijk aankijken, zóó alsof hij zeggen wou: wij weten het samen wel.

Hij kroop maar in bed, al was het buiten nog licht.

Maar toen hij er werkelijk in lag, heel stil na zijn driftbui van even te voren, drong het pas goed tot hem door hoe dwaas hij eigenlijk had gedaan: naar bed — zoo vroeg — en — zonder dat iemand gezegd had dat hij moest.

Zijn lippen begonnen te trillen en onder zijn oogleden voelde het verdacht warm.

„Was meester nou maar *niet* vanmiddag gekomen,” zei hij hardop. 't Klonk raar in het stille kamertje waar hij alleen lag.

„Wat 'n narigheid om morgen naar school te gaan!” dacht Kees, „hè en nou vond ik het juist zoo fijn, zóó fijn — o, en meester!”

Met zijn gezicht naar den muur snikte Kees het uit. Dit verdriet was zooveel erger dan standjes of pijn of straf, dit was het vreeselijkste wat hij ooit beleefd had. Hij schaamde zich niet over zijn onmanlijke uitbarsting, niemand hoefde er immers iets van te weten te komen.

„Meester, meester!” hilde hij maar aldoor, met zijn gezicht in het kussen: ze mochten hem beneden niet hooren!

En het hielp hem niet, zijn verdriet bleef even groot, hij werd hoe langer hoe bedroefder.

Buiten was de zon ondergegaan, er kwam een wondere oranjegloed in het zolderkamertje. Maar Kees merkte het niet, hij lag er met zijn rug naar toe. Zelfs toen het heelemaal donker werd, keerde hij zich niet om.

Zoo viel hij ongetroost in slaap.

V.

Den volgenden morgen waren de jongens natuurlijk niet uitgepraat over meesters bezoek.

„Hij is ook bij jullie geweest, hè? Bij ons ook.”

„Ja, en hij heeft gezegd dat we allemaal goed oppasten.”

„Vader dacht al dat ik wat uitgevoerd had, en dat hij kwam klagen, maar meester was nèt zoo aardig!”

„Kleine Japie van ons gelooft nòg dat meester zijn vuist niet kon openmaken, zoo echt deed hij,” vertelde Aart.

Kees was stil, hij liep een paar pas voor de anderen uit, met zijn hoofd naar den grond alsof hij steentjes zocht. Hij probeerde niet te luisteren naar de verhalen over meester, en toch hoorde hij elk woord dat zijn vrienden zeiden.

Op school ging hij dadelijk naar zijn plaats, zonder even een praatje te maken bij meesters tafeltje, zooals anders, of iets grappigs door de klas te roepen vóór er begonnen werd. Maar niemand lette bijzonder op hem, want de andere jongens van den Buitendijk hadden praats voor tien.

„Dag meester! U bent bij ons geweest, hè?” riep Teun.

„Meester is lekker bij mijn Vader en Moeder op bezoek geweest, gistermiddag, echt waar, vraag maar of het niet waar is!” blufte Joh v. d. Brink tegen ieder die het hooren wou.

„Hè, kom ^tu ook eens bij ons!” riepen andere stemmen.

Meester lachte en zei dat hij bij allemaal een bezoek hoopte te brengen, maar dan mochten ze wel oppassen dat hij niets te klagen had!

Het eerste uur hadden ze rekenen. Er was een nieuw soort sommen aan de beurt. Meester zocht een mooi, lang krijtje uit de doos en op zijn plezierige manier wees hij de moeilijkheid aan en liet de jongens ontdekkingen doen. De grootste meerderheid had de manier van uitwerken al gauw beet; een paar die altijd met rekenen tobden mochten nogeens bij meester komen, de rest van de klas trok aan 't werk om de sommen, die na de voorbeeld-opgaven kwamen, eens netjes in het schrift te krijgen. Je moest ze alleen zien te vinden, ze waren niet uitgelegd, maar ze leken precies op de behandelde.

Anders was het altijd een wedstrijd tusschen Kees, Aart en „Dirk van 't postkantoor” wie ze het eerst allemaal goed had. Maar dien morgen penden alleen Aart en Dirk uit alle macht. Kees zat zich stomp te kijken op die letters en cijfers. Hij snapte er niks van. Sommen van een vat met twee kranen en A en B die elkaar tegenkomen kende hij anders op 't eerste gezicht. Maar deze --- hij kon er geen touw aan vastknoopen, het leek heelemáál niet op wat meester net had gezegd. O.... maar hij had ook niet zoo erg goed geluisterd....

Hij probeerde ze alle vier en vond er ten slotte één.

„Gelukkig!” zuchtte Kees en sloeg zijn schrift open om die eene tenminste netjes over te schrijven. Er was toch geen sprake meer van 't eerste klaar zijn. Daar had je Aart al met 'n vinger! En Dirk ook!

En nou opeens een heeleboel — bij de meisjes, en achteraan . . .

„Mooi zoo!” riep meester, „benieuwd of ze ook goed zijn! 't Is nu tijd. Wie niet heelemaal klaar is moet het om twaalf uur maar even afmaken.”

„Ik ook, meester?” vroeg Kees zachtjes.

„Jij? Ben je niet klaar? Geef je schrift eens hier!” en toen hij Kees' ongelukkige gezicht zag: „Haal de andere ook even voor me op, wil je —”

Kees was dankbaar voor die afleiding, ècht iets voor meester om dat dadelijk zoo gewoontjes te vragen.

„Niet begrepen? of zitten slapen, zeg?” lachte hij, toen Kees met den stapel schriften terugkwam bij het tafeltje voor de klas, „om twaalf uur zie je ze zóó!”

De jongen zakte gauw op zijn plaats, zonder antwoord te geven.

Het tweede uur was er lezen en zingen.

Meester had eens een grapje gemaakt over Kees' open mond, als hij zong met omgekrulde lippen: „net een trompet!” Maar dit keer hoefde hij hem geen wenk te geven om zijn stem wat te temperen! Toch kwam het uur om, zonder ongelukken voor Kees.

Maar met teekenen was het weer heelemaal mis.

Na een half uur had hij nog geen lijn op papier, wel een paar vieze strepen door al het uitvegen.

Daar stond meester opeens over zijn schouder te kijken.

„Wat is dat? Schaam je je niet? Beter iets en fout dan heelemáál niets! Gauw! dadelijk beginnen!”

Kees zuchtte indrukwekkend diep met de wanhoop op 't gezicht. Meester hoorde of zag er niets van.

Ze waren bezig aan een gestileerde lelie. Kees drukte zijn kin op zijn linkerhand, en bekeek de plaat nogeens goed. Toen, met een paar krabbels, teekende hij een peuterig klein bloemetje in den hoek van zijn papier en ging met zijn armen over elkaar zitten.

„Wat stelt dát voor? een madelief?” grinnikte Dirk naast hem.

„Dat je je met je eigen zaken heb te bemoeien!” snauwde Kees terug.

Meester had het natuurlijk gemerkt, al stond hij juist een eind uit de buurt van hun bank. Al gauw kwam hij weer bij Kees kijken.

„Laat eens zien wat je nu hebt staan,” vroeg hij, want Kees hing met zijn bovenlijf over zijn papier. De jongen bewoog niet, alleen keek hij meester aan als om te probeeren hoe lang hij het tegen hem zou kunnen volhouden en òf er nog kans was dat meester zijn geknoei als een grap opnam.

Maar dat viel tegen.

„Zit . . . *recht*. zeg ik je!”

Was dat meesters stem, die daar zóó boos door

de klas daverde — —? Alle kinderen keken verschrikt op. Kees vloog overeind met zijn rug tegen de leuning.

Op hetzelfde oogenblik verwachtte hij een klets om zijn ooren, want meester was kwaad en nou zou hij nog dat gekke prutsbloemetje zien ook -- --

Er gebeurde niets. Meester, nog bleeker dan anders, nam bedaard Kees' teekenpapier en legde het op zijn eigen tafeltje.

„Werken jullie maar door!” wenkte hij, toen hij merkte, dat de heele klas Kees zat aan te gapen.

„Om twaalf uur maak je eerst de teekening en dan om vier uur je sommen!” zei hij tegen Kees, toen de anderen niet meer op hem letten. Meesters stem klonk zacht, maar erg streng.

Kees kòn nu zitten nietsdoen met zijn handen over elkaar, maar de aardigheid was er af. Hij had nog nooit zóó verlangd, dat een les van meester maar om zou zijn.

Zeven minuten over twaalf was de laatste nablijver voor sommen al naar huis. Kees had hem zien gaan, met een bezwaard hart. Nou zat hij alleen tegenover meester!

Maar die zei niets, keek niet eens of de teekening opschoot.

Kees deed nu wel zijn best, het werd redelijk, anders kon hij het mooier.

Na een groot kwartier stak hij zijn vinger op. „Klaar meester!” zei hij zacht.

Meester kwam weer achter hem staan.

„Juist, dat lijkt tenminste een béétje, al is het maar een vijfje.”

Anders kreeg Kees minstens een zeven en soms een acht.

„Wat scheelt jou vandaag, Kees?”

Geen antwoord.

„Had ik iets gezegd, of een van de jongens waar je boos over was?”

„Nee —” schudde hij.

„Iemand anders dan?”

Ook niet.

„Heb je zelf dan wat gedaan waar je over in de rats zit?”

Kees keek op.

„Zult u nou toch ook wel weten wat ik allemaal doe, als Moeder u alles vertelt!”

Meester begreep het eerst niet goed, toen drong het tot hem door wat Kees bedoelde.

„O! je vindt het vervelend dat ik bij je thuis geweest ben, en — doe je nu zóó op school om me te — *straffen*?”

„Nee — dat kwam vanzelf — alles ging ver-

keerd vandaag — ik kan er niks aan doen!”

Meester dacht aan de teekening, maar zei het niet.

„Je Moeder vertelde me dat je thuis, vooral den laatsten tijd, niet zoo erg makkelijk was en — driftig.”

„Ja, precies, en nou moet u er natuurlijk niks meer van hebben, eh — en ik wou dat ik er maar af mocht.”

„Wat zeur je toch, Kees, zou ik dáárom niets meer met je te maken willen hebben? Dacht je dan heusch dat ik je óóit een stille, zoete jongen had gevonden?”

Kees zat zóó diep in den put, dat er nog geen lachje op over kon schieten om meesters vraag. Hij trok even zijn schouders op als wou hij zeggen: „ik dacht toch dat ik m'n best deed hier in de klas!”

„Dat je driftig was, wist ik ook al lang,” praatte meester bedaard verder, „en jongen — daarom kon ik zoo voor je voelen: ik ben 't zelf zoo erg.”

„O — hè — néé!” zei Kees.

„Daarom ook al weer wou ik wel eens weten hoe je thuis bent, of je je daar ook zoo kunt inhouden als op school.”

„Maar dat viel tegen zeker!” en Kees kreeg meteen een kleur als vuur.

„Nou — eerlijk gezegd: nee.”

„Niet?” vroeg Kees in spanning, het nog maar half geloovend. Hij was blij dat meester 't niet meer over zichzelf had, dat vond hij gewoon ellendig; dat kòn hij niet aanhooren.

„Nee, als ik je zoo stil zag werken op school,

was ik er weleens bang voor dat ze thuis nogal wat met je te stellen zouden hebben. Ik was vroeger precies zoo —”

„Och” — bromde Kees ongeloofig.

„Ja; maar nu wou ik je dit toch zeggen: het moet anders worden, Kees; je schijnt thuis vooral den *laatsten* tijd zoo vervelend en weinig gedienschtig te zijn en hier pas je wèl goed op.”

„Nou ja, om u.”

„Maar dan leer je meer kwaad dan goed van me, als je thuis zóó wordt.”

„Dat is niet waar!” riep Kees opgewonden.

„Ik zou denken van wel. Wie heeft meer recht op je: je Moeder, of een vreemde meester, die je nog geen twee maanden kent, wie zou meer voor je hebben overgehad?”

Kees voelde het en zei niets meer terug.

„’t Was eigenlijk veel beter (maar voor jou ook moeilijker) als je thuis je beste kant liet zien en hier je minder aardige. Later als Vader en Moeder er niet meer zijn zou je schatten willen geven om dezen tijd nog eens over te doen en dan kan ’t niet meer, en dan heb je vreeselijk berouw over kleinigheden die je nu heelemaal niets vindt. Vooral als je driftig wordt, zeg je dingen die je volstrekt niet meent, maar die hard klinken en niet gauw vergeten worden. Dat weet ik zelf zoo akelig goed. Ik was „het kleintje” thuis, toen ik zoo oud was als jij waren mijn ouders lang niet jong meer. En in m’n kweekelingentijd begon mijn Vader te sukkelen en lag weken achtereen in bed. Hij hield

er veel van om te hooren voorlezen. Al mijn broers en zusters waren toen al getrouwd en dus werd dat mijn bizondere werkje. Ik vond het verschrikkelijk en maakte me er zoo gauw van af als ik kon. Zelf lezen, dáár hield ik van. En ik had mijn lessen en de uren op school en natuurlijk veel huiswerk. — Dat was altijd een gejaag van 't een in 't ander. Als Vader om voorlezen vroeg of Moeder kwam me er voor roepen, dan . . . zie je, ik weet nu nog precies, wát ik dan weleens gezegd heb!"

Meester zweeg. Hij stond nog altijd half achter Kees en daar was de jongen blij om, hij zou meester nu niet graag hebben aangezien.

„Eens op 'n Zondag —" begon hij weer, met vreemde stem, alsof 't hem moeite kostte.

„Néé!" viel Kees in, „als 't naar is, moet u het niet zeggen, ik *wil* 't niet verder hooren!"

„Het is wèl naar en ik vertel het je alleen omdat ik hoop dat het je helpen kan. Op een Zondag had ik een afspraak met vrienden. Het waren aardige jongens, we hadden geen verkeerde plannen samen; maar mijn Vader wilde mij bij zich houden, hij dacht dat ik den slechten weg op ging (en dat was ook zoo, alleen op een andere manier dan Vader dacht) en toen — maakte ik me eerst woedend thuis en — liep ten slotte toch weg om met mijn vrienden uit te gaan —."

Meester hield opeens op.

Gedachteloos had hij met zijn potloodje gespeeld, nu ontglipte het hem en viel kletterend op den grond.

Kees bukte vliegensvlug, raapte het op en reikte 't hem aan met afgewend gezicht.

Meester stak 't potlood in zijn zak, kuchte even.

„Die zelfde week —” zei hij héél zacht, „toen is — Vader — gestorven — Ik heb 't nooit weer kunnen goedmaken van die Zondag.”

Kees bonkte z'n hoofd voorover op de bank.

„Ooo —” kreunde hij.

„Kees, jongen, jij kunt dat gelukkig nog wèl!” zei meester troostend, „maar dan moet je 't anders aanleggen.”

„Ja, ja; maar ik wou dat u uw Vader nog hadt!” jammerde Kees met zijn gezicht in zijn handen.

„Dat heb ik ook dikwijls verlangd,” bekende meester, „de eerste tijd was ik radeloos, maar toen —”

Kees waagde het voor 't eerst hem aan te zien, hij wou weten wat er *toen* met meester gebeurd was, *hoe* hij zoo'n aardige, leuke man was geworden.

„Toen heeft de Heer me dat vreeselijke vergeven, al vergeef ik het mezelf *nooit* en toen heb ik pas begrepen dat als Hij me niet hielp tegen mijn drift, ik nooit anders zou worden. We kunnen onszelf niet beter maken, jij ook niet, Kees. Doe je 't eene uur je uiterste best dan is 't of je een oogenblik later dubbel erg moet uitvallen. Je komt er niets verder mee. Zie je, ik wou zoo graag dat jij óók den Heer vroeg om je te helpen. Hij wil wel, Hij doet het zelfs al hebben wij soms vergeten er om te vragen, dan stuurt Hij toch nog, nèt op 't goede oogenblik, een waarschuwing. En Kees — 't zou

je zooveel ellende sparen, als je *nu* al begon, als je 't kwaad niet erger liet worden."

Kees knikte van ja, hij begreep meester, hij wou wel.

„Maar —” zei hij, „maar ik ben *direct* nijdig, ziet u —”

„Ja,” bevestigde meester met een treurig lachje, „makkelijk is 't niet; ik vecht er nu al jaren tegen en ik maak me nòg dikwijls kwaad, vanmorgen nog, hè?”

„Toen deed *ik* het!” fluisterde Kees berouwvol.

Het was weer even stil. Kees zat nog altijd met gebogen hoofd, dacht niet aan naar huis gaan. Totdat meester hem even zachtjes aan z'n oor trok. Dat was zoo echt als van ouds, Kees keek op met blijde oog en, al kon hij er nog niet om lachen.

„Ik geloof niet, dat wij minder van elkaar zullen houden, omdat we mekaar nu ook 'n béetje van de leelijke kant kennen, hè Kees?”

Kees schudde heftig van neen, hij had een gevoel of hij meester nooit zoo echt goed had gevonden, of hij hem *nu* pas van zijn móóisten kant had gezien.

Hij vond zichzelf een onbenulligen dwarskop vergeleken bij meester. Maar hij wou anders worden: net als meester! als dat kon....

En dan *niet* alleen probeeren, dat ging tòch niet — hij had het zelf ook al gemerkt. Neen, Kees wilde het maar liever aan den Heer Jezus vertellen van zijn malle drift en ook van al zijn voornemens.

Hij kwam over eenen pas thuis, niet erg in een stemming om te praten. Maar hij moest natuurlijk

vertellen waar hij zoolang gebleven was en wat hij had uitgevoerd om zóó'n straf op te loopen.

„Och — meester was niet kwaad, heusch niet! Hij praatte gewoon tegen me.”

„Zoo lang? Kom, maak dat een ander wijs!” zei Vader streng.

't Begon bij Kees te koken van binnen: dat Vader hem ook niet geloofde!

O, daar had je 't nou, daar was hij al driftig!

Hij deed zijn oogen dicht en zijn handen samen, omdat Moeder zijn eten voor hem zette. Maar hij

bad niet voor de „spijs en drank.” Hij vroeg gauw in stilte om hulp. Het was als een noodkreet van een die bijna overwonnen is.

En — hij werd geholpen, hij voelde de bui zakken.

Toen hij zijn oogen weer open deed, keek hij Vader aan en zei zachtjes: „’t Is heusch waar, ik moest eerst blijven om mijn teekening, maar die was in een kwartiertje klaar en toen begon meester met me te praten, het was geen standje, echt niet!”

„’n Rare manier! Zijn eigen eten zal ook koud geworden zijn!” vond Vader. Kees hield zich maar stil, hij wou, hij zou niet kwaad worden.

„Hij leek me anders erg aardig, zooals hij over de jongens praatte. En ze schijnen goed bij hem te leeren,” zei Moeder.

Kees zag haar dankbaar aan, hij had haar wel een zoen willen geven, maar dat stond te mal: zoo onder het eten!

„Of we bij hem leeren!” zei hij met een knikje van een die meer weet dan hij vertellen wil.

Vader keek hem een beetje verwonderd aan. De jongen praatte bepaald eerbiedig als hij het over dien meester Van Wijk had — En dat na zóó lang te moeten schoolblijven — Vader kon er niet bij!

Geen wonder. Kees zelf begreep niet eens ten volle hoévél hij wel geleerd had dat half uur in de stille klas. Hij wist alleen heel duidelijk dat het, inplaats van akelig, nu mooier dan ooit zou worden op school — in de zesde — bij meester!
